

A VÍZ NYOMÁBAN NYÍRACSÁDON

Néhány héttel ezelőtt rövid híradás jelezte: vízművet avattak Nyíraczádon. Az avatás után Nyíraczádon jártunk azt kutatva, hogy milyen munka eredménye az új vízműtelep, mit jelent az „új víz” a község lakosságának?

Amíg a vízmű elkészült

Nyíraczád vezetői 1971-ben kezdték a teljes közművesítés megtervezését. A községben — miután a tanács kapcsolatát létesített a Tiszántúli Vízügyi Igazgatósággal és a Tanács Tervező Vállalattal — megkezdődött a kutató fúrás, s megindult a tervezőmunka. A tervek elkészültével felkérték az Alsónyírvíz Vizgazdálkodási Társulatot a kivitelezési munkák elvégzésére.

Az előkészületek után hozzáálltak a községi vízműtársulás létrehozásához. A társulat megalakításához — melyhez a lakosság 51 százaléka a hozzájárulása is eleget —, a község lakosságának 0,7 százaléka járult hozzá. Eredményeként 1971. áprilisában 10 évre megalakult Nyíraczád községi vízműtársulata, 1000 érdekeltségi taggal. Az alakuló taggyűlés az érdekeltségi hozzájárulást 4000 forintban állapította meg.

A vízmű elkészültéig számos problémával kellett megküzdenie a társulat vezetőségének. Az első gond 1972. januárjában, az építőanyagok árának felemelésekor jelentkezett. Késleltette az átadás időpontját az OTP hitelzárlata és az 1973-ban fellépő anyagihiány is. A legnagyobb problémát azonban az jelentette, hogy a lakosság nem nagyon akarta fizetni az érdekeltségi hozzájárulást. A teljesítés 1971-ben volt a leggyengébb. A következő évben — látva az eredményeket — a lakosság is komolyabban vette a „vizesítést” s a befizetés nőtt.

A komolyan vett munka eredményeként ez év októberében elérkezett a szalagátvágás ünnepélyes pillanata. Közel 7,5 millió forintos költséggel elkészült a községi vízműtelep. 16,3 kilométer hosszúságú vízvezetékét fektették le, s 65 közikifolyót szereltek fel. A munkálathoz a lakosság közel 110 ezer forint értékű társadalmi munkával járult hozzá.

A telep gazdája

Az új vízműtelep gépházában laboratóriumi tisztaság fogad. A fehérre meszelt falak között egyet-

len ember tevékenykedik. Nagy Lajos, a vízműtelep vezetője. Kézszerítéssel itélve munkához szokott ember.

— A szakmám ács — mondja bemutatkozásunk után. — Néhány héttel ezelőtt még az Alsónyírvíznél dolgoztam, az itteni tározó medence szaluzását és más ácsmunkákat csináltam. Akkor még nem is gondoltam, hogy az új vízműtelep a munkahelyem lesz.

— Miért jött ide dolgozni?

— Nyíraczádi vagyok. Az Alsónyírvíznél mindig más helyen dolgoztunk: ahol éppen vízműtelep épült. Bár az órabérem 3,50-nel kevesebb, de nem kell vándorolnom....

— Mi a feladata az új telep vezetőjének?

— Feladatom „csupán” annyi, hogy a községben mindig, mindennél legyen víz....

„Így látjuk mi”

Nyíraczád utcáin 65 új közikifolyó ontja az egészséges vizet. De mit szólnak ehhez a falubeliek?

— Örülünk neki — mondja Mercs Ferencné, akivel Acsád főutcáján találkoztunk. — Bár meg kell mondjam, a régi vizet valahogy jobb ízűnek érzem... Azt már megszoktam!

— Bevezetik a vizet a lakásba?

— Igen, ahogy csak lehet. A háromhónapos kisfiam már csapból folyó vizen fog felcseperedni.

Az egyik kiskapu előtt ketten beszélgetnek: ifj. Bilák Ferencné és Büse Ferenc. A téma természetesen a víz. Szinte egyszerre mondják:

— Minden évben 400 forintot kell fizetni! Igaz, egy-egy nagyobb bevásárlásnál májdnem ennyit hagyunk az üzletben, de hát tudja hogy van az: sok kicsi sokra megy. Meg aztán — és ebben is egyetértünk — mi már a gyógyszerárak kerek kútjának a vizét szoktuk meg.

Tehát ők ketten drágálják a lakossági hozzájárulást. Annak viszont — mint később kiderült — örülnek, hogy községüknek is kijut az egészséges vízből. És ha ez évi 400 forintba kerül...

A felszabadulás óta egyre sürgetőbb igény az ország — így megyénk — legelmaradottabb területeinek gyors ütemű fejlesztése. E fejlődés lépcsőfokaiként kigyulladtak a villanyok a községekben, a tanyákon; új óvodák, iskolák, orvosi rendelők épültek; korszerű utak létesültek. Mivel a fejlődés nem állhat meg, előtérbe került a következő — megoldásra váró — probléma: az egészséges ivóvíz biztosítása, a községi vízműtelepek létrehozása.

Gondolunk egyet és tele a kanna

Szepon vakolt haz, rendezett kert, jó karban levő kerítés. A ház előtt kút. Bemegyünk. A konyhában Gugg Józsefne és Gugg Iren éppen dohányt válogatnak. Mikor megtudják, hogy miért jöttünk — új kút van a házuk előtt —, szinte egyszerre szólalnak meg:

— Nagyon szerencsések vagyunk, hogy a kút éppen ide tették. Így egyet gondolunk, és már tele is a kanna, a vödör....

Miközben a Gugg-család kanna-ja csillogó vízzel telt meg, az uton hosszú évek emlékeit síró, öreg szekér nyikorogott. A bakon idős ember, Kökenyesi Peter figyelő szemmel követték Bogár, az öreg jó minden mozdulatát. A kezében levő ostor nem pattogott, az öreg lo — tudva feladatát — lassan, csendesen ballagott. Megfeszült a gyepelő — megállt a szekér.

— 1902-ben születtem — kezdte az öreg —, az acsádi Haladás Tszben dolgozom. Ez az én szekere. az én lovom, meg van még egy várandós tehenem, a kocam, meg 4 süldöm — sorolta nem kis büszkeséggel. — 20 kéve kórom szárad a határban, most azért megyek, hadd egyenek a jóságok....

— Azt tudja Péter bátyám, hogy új víz van a faluban!

— Tudom bizony, örülök is neki! Nem is kerül túl sokba, 400 forint évente, s a kút is közelebb van, mint a régi. Van ugyan az udvarom egy ásott kút, abból iszogatunk idáig, de a nagy szárazság miatt kiapadt. Biztosan megtudta, hogy jön az új víz....

— Egyébként elég jó víz jön az új kútból, meg a jóságoknak is azt adom!...

Hosszú szippantás a cigarettából, gyengén megrándul a gyepelő, s a szekér nyikorogva-csikorogva megindul a határ felé. Az ostor mozdulatlanul ül az öreg kezében.

***

Vízművet avattak megyénk egyik községében, Nyíraczádon. Néhány nap múlva hasonló létesítményt kap Nyíradony lakossága is. 65 közikifolyó és modern vonalú vízmű-épület formálta a falu képét. A vízmű építésének szükségességét, az új víz fontosságát megértette a lakosság is, s értékes társadalmi munkával járult hozzá a mihamarabb átadáshoz.

Szöveg: Tárkányi Béla

Fotó: Iklódy János

Nagy Lajos, a vízműtelep vezetője

ifj. Bilák Ferencné és Büse Ferenc: 400 forint évente....

